

RISICO NACHT- VORSTSCHADE AFDEKKEN

In dezelfde cultivar is een groot contrast te zien tussen met (rechts) en zonder (links) druppel-irrigatie. Tijdens het maken van de foto regende het vrij hevig

Lelies water geven doet iedere kweker, maar er zijn meerdere manieren van watergeven. Al langer wordt er onderzoek gedaan naar druppelirrigatie. Een techniek die naast water ook voeding kan meegeven.

Tekst: Lilian Braakman
Fotografie: René Faas

Al een aantal jaren wordt er onderzoek gedaan naar de toepassingsmogelijkheden van druppelirrigatie. Momenteel loopt het project 'More Crop per drop in Drenthe'. Er liggen proeven met dripslangen in poot-aardappelen, uien en bij vier lelietelers. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Delphy. Projectleider is Jacob Dogterom. "Het doel van het project is na te gaan welke besparingsmogelijkheden er zijn in het water, mineralengebruik en overige hulpstoffen. Tevens kijken we naar het beperken van schade door nachtvorst in lelies. Dit alles doen we onder de randvoorwaarde dat het totale systeem ook economisch duurzaam moet zijn." Dogterom is blij met het lopende onderzoek, omdat het volgens hem prima in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer van LTO Nederland en de waterschappen past.

VOORDELEN

Hans Kok is onderzoeker bij Delphy en richt zich bij het project op de bollenteelt. Er ligt momenteel 50 hectare lelies in de drip. Waarom telers druppelirrigatie moeten toepassen? Kok noemt een aantal voordelen: "Minder kans op nachtvorstschade, lager waterverbruik, meer rust tijdens watergift, uniforme verdeling van het water, betere benutting van meststoffen, lagere vuurdruk, hogere opbrengst, het gewas wordt niet nat en daardoor is er geen afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen en is de infectiedruk door Botrytis lager."

Voor al het beperken van schade door nachtvorst spreekt veel lelietelers aan volgens Kok. "Dit jaar was er veel nachtvorst. Dan zie je de belangstelling groeien, maar het heeft daarnaast nog veel meer voordelen." Naast het geven van water, wordt er onderzoek gedaan met meststoffen en groene plantversterkers die via het systeem worden mee gegeven. Hierdoor wordt de uitspoeling van de stoffen beperkt tot het minimum en is er minder middel nodig. "Via de computer of via een mobiel kan de teler dit aansturen, mits alles op het land klaar staat. Dit werkt goed."

RISICO AFDEKKEN

Een vraag die Kok vaak krijgt, is wat druppelirrigatie kost. Dit is echter per situatie anders. Wat voor type slang wordt er gekozen, twee of drie slangen per bed, hoe lang moeten de slangen zijn en nog veel meer keuzes hebben invloed op de prijs. "Maar bij een opbrengst van 2 kilo meer per roe, is het systeem al betaald. En dat kan. Zo hebben telers de kosten er in een jaar al uit. Echter moeten ze het wel eerst voorfinancieren. Wie het systeem niet heeft en scha-

de heeft door nachtvorst, is vaak al meer kwijt dan de aanschafwaarde. Het is dus zeker de moeite waard om het risico af te dekken."

Op glooiende percelen is druppelirrigatie ook toepasbaar. Als kanttekening geeft Kok daarbij dat er dan wel duurdere slangen gebruikt moeten worden. "De goedkoopste slangen lopen leeg op het laagste punt. Bij de duurdere slangen komt het water er pas uit als de druk overal gelijk is."

ERVARING

Bij contractteler Eddie Schwieters liggen alle kale lelieschubben in het voorjaar onder vliesdoek dat de schubben moet beschermen tegen de nachtvorst. Dit was in overleg met zijn contactnemer. Daarnaast ligt een deel van de kale lelieschubben in de drip. De ene helft van 'Lake Carey' heeft twee dripslangen per bed, de andere helft geen. De lelies met dripslangen zijn niet alleen groter, langer, voller en groener van kleur, er is ook minder onkruid en minder vuurdruk. Juist omdat de stukken op zijn perceel in Overijssel naast elkaar liggen, is het verschil zo goed te zien. Het leggen van de slangen is gedaan door Broere Berekening. Schwieters: "Op afstand keek Delphy mee via sensoren en meters in de bodem. De aansturing ging via hen. De dripinstallatie startte automatisch bij 1,5 graad boven nul en bleef draaien zolang de temp onder de 1,5 graden bleef." Het water wordt gegeven tegen nachtvorstschade. Met de installatie kan ook gewoon water gegeven worden. "Alle dagen werd er 2 tot 3 mm water per dag gegeven. Dat was voor hier te veel, omdat het redelijk zware grond is. Daardoor hebben delen van een paar bedden die lager stonden waterschade. In de toekomst is het belangrijk om te kijken naar de bodemstructuur. Daarnaast moet het land toch visueel in de gaten worden gehouden. Een bodemmeter zegt nog niet genoeg."

Waar Schwieters wel benieuwd naar is, is naar de bollen die later naar de broeierij gaan. "Het moet nog onderzocht worden wat druppelirrigatie voor effect heeft in de broeierij. Misschien levert het wel meer knoppen op." Ondanks het stukje met waterschade, is Schwieters enthousiast over het project. "Bij ons werd alleen water gegeven via de slangen. Maar vloeibare mest of andere stoffen kunnen ook toegediend worden. Op deze manier kun je besparen op de hoeveelheid die gegeven moet worden en komt het beter bij de lolie. Druppelirrigatie helpt daarnaast tegen nachtvorstschade en het gewas staat er beter bij." Wat de contractteler nog wel een puntje vind, is het verdienmodel. "Wij willen het systeem wel gebruiken en het mag wat kosten, maar ik moet het wel kunnen terugverdienen."

Resultaten

Het project 'More Crop per drop in Drenthe' wordt gefinancierd door de provincie Drenthe, de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta. Daarnaast dragen de deelnemende ondernemers en de uitvoerders Delphy, Broere Berekening en RMA bij aan het project. Deze pilots worden mede ondersteund door de KAVB en LTO Noord. In december zullen de eerste resultaten van het project worden bekendgemaakt. Deze worden door Delphy in BloembollenVisie gepubliceerd.